

**"תסתכלו לי בעיניים" –
התמודדות מרצים עם שימוש אינטנסיבי של סטודנטים
במחשבים ניידים במהלך שיעורים
(פוסטר)**

חגית מישר-טל	נוי פרץ	טל פיש
המכון הטכנולוגי חולון (HIT) hagitmt@gmail.com	המכון הטכנולוגי חולון (HIT) noyperets@gmail.com	המכון הטכנולוגי חולון (HIT) talfisch159@gmail.com

**"Look Me in the Eyes" –
How Lecturers Cope with Intensive Use among Students in
Laptop Computers During Lessons
(Poster)**

Tal Fisch	Noy Perets	Hagit Meishar-Tal
Holon Institute of Technology	Holon Institute of Technology	Holon Institute of Technology

Abstract

This study describes a qualitative study conducted among ten lecturers whom their students arrive with laptops to the class. This study examined the lecturers' ways of dealing with the intense use of the laptops during classes, what are the attitudes they develop toward it, the actions they take. The main findings indicate that the lecturers hold diverse cognitive and emotional perceptions towards the situation. They range from awareness to the benefits of using laptops in the class to worries from the distraction that the laptops bring to class. Their emotional reactions range from frustration to indifference. Lecturers are ranging from preventing the use of laptops to fitting the teaching to the new situation. The differences between the lecturers are probably related to their pedagogical approaches especially their attitude toward the personal responsibility of the lecturers to the students' learning .

Keywords: digital culture, using laptops in higher education, teaching strategies, changes in teaching methods.

תקציר

מחקר איכותני זה נעשה בקרב עשרה מרצים באקדמיה המלמדים במחלקה בה רוב מוחלט של הסטודנטים מגיעים עם מחשביהם הניידים לשיעור. הסטודנטים משתמשים בהם במהלך השיעור, הן למטרות למידה והן ולמטרות אישיות אחרות.

המחקר בוחן את יחסם של המרצים למציאות החדשה שבה הסטודנטים היושבים מולם ממוקדים במסכים וממעטים להישיר אליהם מבט. תחושותיהם של המרצים, עמדותיהם, התנהגותם והפעולות הננקטות על ידם עומדים במרכז מחקר זה.

ראיונות עומק חצי-מובנים שימשו כשיטת המחקר. הראיונות אפשרו לבחון את תחושות המרצים לנוכח התופעה. המרצים הסבירו את עמדותיהם בשאלת חשיבותו של קשר העין וחשיבותם של גבולות פדגוגיים ואישיים, והביעו דעתם על חשיבות קשר העין עם הסטודנטים במהלך שיעור. הראיונות הוקלטו

ותומללו במלואם, אותרו הנושאים המשותפים, נוסחו התימות המרכזיות, ונבנה מודל תיאורטי.

ממצאי המחקר המרכזיים מעידים על כך שעמדות המרצים נובעות מתפיסות קוגניטיביות ותגובות רגשיות. מבחינה קוגניטיביות הן נעות על הרצף הדיכוטומי בין תועלת לבין נזק הכרוכים בשימוש במחשבים הניידים במהלך שיעורים פרונטליים באקדמיה. מבחינה רגשית הן נעות על הרצף הדיכוטומי שבין תסכול לאדישות. ברמת נקיטת העמדה, נראה כי המרצים נעים בין גישה של מניעת השימוש במחשבים הניידים בשיעור לגישה של התאמת ההוראה למצב הנתון.

השונויות בין המרצים קשורה לתפיסותיהם הפדגוגיות ולאחריות האישית שהם חשים כלפי הלמידה. מרצים שתפיסותיהם הפדגוגיות חדשניות נטו לתפיסות יותר חיוביות כלפי השימוש במחשבים בכיתה בעוד שמרצים יותר מסורתיים נטו לתפיסות יותר שליליות. מרצים שתופסים את תפקידם כאחראים על הלמידה נטו ליתר תסכול והתייחסו לנושא הסחות הדעת בעוד שמרצים שאינם רואים את תפקידם כאחראים על הלמידה, היו אדישים יותר.

המצב החדש בו מרבית הלומדים אינם ממקדים מבטם במרצה, מעמיד בפני המרצים אתגרים המחייבים אותם לשינוי מהותי בדפוסי ההתנהלות בכיתה. קשר העין, ששימש עד כה מרכיב מרכזי באינטראקציה בינם לבין התלמידים נעלם וכעת נדרשים המרצים למצוא לו תחליף ראוי.

המפתח לעמידה באתגר מורכב זה נעוץ במודעותם של המרצים, בנכונותם להשקיע את המאמץ הנדרש לשינוי דפוסי ההוראה, בהכשרתם ובהעמקת ההבנה כי יש "לאמץ" את הטכנולוגיה במקום "להילחם" בה.

מילות מפתח: תרבות דיגיטלית, שימוש במחשבים ניידים באקדמיה, אסטרטגיות הוראה, שינויים בשיטות הוראה.

מקורות

- גבתון, ד' (2001). תיאוריה המעוגנת בשדה: משמעות תהליך ניתוח הנתונים ובניית תיאוריה במחקר האיכותי. בתוך: נ' צבר בן יהושוע, **מסורות וזרמים במחקר האיכותי** (195-228). לוד: דביר.
- מישר-טל, ח', קורץ, ג' (2014). אמצעים ניידים אישיים בהרצאות: שימושים והשלכות על התהליך הלימודי. בתוך: עשת-אלקלעי, י', כספי, א', גרי, נ', קלמן, י' וזילבר-ורוד, ו' (עורכים). **ספר הכנס התשיעי לחקר חדשנות וטכנולוגיות למידה ע"ש צ'ייס** (169-176). האוניברסיטה הפתוחה, רעננה.
- פונדק, ד', הרשקוביץ, א', וייזר-ביטון, ר', שחם, מ' (2009). הפער בין תוצאות מחקר בהוראה פעילה לבין יישומה באקדמיה. **למידה-הוראה-מחקר: היחסים בין הלומד, המלמד והחוקר במוסדות להשכלה גבוהה** (20-11). האוניברסיטה הפתוחה: רעננה.
- פז, ד', סלנט, ע' (2010). **שילובם של מחשבים ניידים במערכת החינוך**. תל אביב: מכון מופ"ת.
- Lee, M., & Chan, A. (2006). Exploring the potential of podcasting to deliver mobile ubiquitous learning in higher education. *Journal of Computing in Higher Education*, 18(1), 94-115.
- Fried, C. (2008). In-class laptop use and its effects on student learning. *Computers & Education*, 50(3), 906-914.
- Raths, D. (2012). Are You Ready for BYOD? *T.H.E Journal*, 39(4), 28-32.